

Izbor iz Ilahiname

UDK 821.222.1-1

Hikaja o blentavom čovjeku i gizdavicima

Neki blento kraj puta je sjedio
Svi su dunjalučari veliki bili
U svojoj gizdavosti i oholosti
Kad blento bez kuće i kućišta
Od stida glavu u kragnu zavuče
Kad prošli glavu tad pomolio
"Kad one gizdavce si ugledao
Reče: "Glavu zato zavukoh ja
Prepadoh se da i mene ne opuše
Kad smrad kibura me zapahnuo

čaršinlija neko'ko tu prolazilo
o odjeći i turbanu samo mislili
putem k'o paunovi se šepurili
ove umišljene gizdavce ugleda,
dok gizdavci kraj nj ne prodoše
"Dobri čovječe" jedan upitao:
što glavu pod kragnu si zavukao?"
jer vjetar kibura od njih zapuha
pa glavu izvukoh tek kad odoše
ne izdržah i glavu sam zavukao."

Hikaja o Behlulu u groblju

Behlul štap u ruci je imao
Pitali: "Čovječe nevaljali,
Reče: "Ovi ovdje što odoše
Govorili: Ovo saraj moj je
Nekad: Pamet, razbor moj
Bog veli riječ ta ne dolikuje
Za sve su govorili: Moje je
Zato ih štapom udaram ja
Kad znaju da moraju otići

svaki grob štapom udario
zašto grobove udaraš ti?
svi lagali i takvi pomriješe
il': Evo, zlato, srebro moje
nekad: Gozba i vrt je moj
sve Ja nasljeđujem vaše nije¹
odoše, sve iza njih ostalo je
jer su bili skupina lažova
zašto su izmišljotine širili?"

Zašto ljudi imetak skupljaju
Čemu srce za svijet vezati
Svijet ovaj ima kapije dvije
Ako mostom mudro ne ideš
Kad sjena Zemlju obavije,

kad ga sa sramom ostavljaju
kad će tijelo zemljom pokriti
od jedne do druge k'o most je
u Džehennem naglavce past ćeš
od nje i mjesec zatamni se

¹ Aluzija na kur'anski ajet: "I šta vam je pa odbijate da trošite na Allahovom putu kad će Allah nebesa i Zemlju naslijediti." (Kur'an, *El-Hadid*, 57:10).

Mada kolut mjesečev sija se
Ovako mjesecu radi Zemlja
Kad sjaj takav ona zatamni,
Pokvaren si, al' ne nazire se
Izopačenosti preko mjere je
Sve što duša naopako učini

al' Zemlja k'o oblak nadvije se
on šuti jer je ona bit njegova
i tebi život može zagorčati
da bi ikad mog'o popraviti' se
pa što dušu zadesi od tebe je
jasno je da ti si krivac glavni.

Pitanje onog derviša upućeno Šibliju

Šiblija pitali: "Na putu ovome
Reče: "Psa kraj vode sam vidio
Kad lik je svoj u vodi ugledao,
Ne napi se vode zbog onog psa
Od silne žeđi mira nije imao
Odjednom u vodu je skočio
Samog sebe tad je ugledao
Kad to ugledah, jasno mi posta
Spasih se sebe, sve dođe na svoje

ko prvi do dergaha pratio te?"
od velike žeđi jako je dahtao
da je tamo drugi pas umislio
boječ' se, od obale žedan otrča
žeđ trpjet' više mu dosadilo
a onaj pas u trenutku nestao
samom sebi vidik zaklanjao.
da samom sebi zastor sam ja
prvi vodič na putu pas bio je."

I ti ispred očiju svojih skloni se,
Samo trun jastva ako uz tebe je,
Slabašni čovječe, bolje bilo bi
Hakk Musi zbog tog ugled dao
Želiš li uvijek prisutnost Njegovu,
Odbaci sebe, nemoj sebe voditi'
Kad sazriješ i tajne se otvore,
Sirovost i razrokost će nestati

samom sebi zastor si, udalji se
okovom jakim sputava ti noge
da su te iz kolijevke u tabut stavili
jer je iz kolijevke u tabut legao
sebe ostavi, to na umu uvijek nek ti je
"nur nad nurom" je bez sebe bit'
svi tvoji organi posvjedočiti će
zboriti' i gledati' kroz Njeg češ ti.

Hikaja o Jusufu, alejbisselam, i kako je gledao u ogledalo

Jusuf pred ogledalo jednom stao
Al' ogledalo neodgojeno umisli

zadivi se licu što ga vidje tamo
žalosti, da njemu se Jusuf divi!

Ljepotu Jusufovu treba hvaliti
Kad Mašuk u ogledalo pogleda,
A da ogledalo u kraj skloni se.
Da je Jusuf ljepotu svoju vidio,
Jer lice svoje Jusuf ne vidje,
Nije mog'o samog sebe gledat',
Al' kad bi drugi u njegov pogledao,

Ako za svojim Jusufom tragaš ti,
Da ogledalo tvoje Ljepotu pokaže
Podić' moraš veo sa ljepote svoje
U ogledalu tom kad ugledaš lice
Toj Ljepoti ćeš se diviti
Ako iz umišljenosti čovjek neki
Ogledalo mu krivu sliku daje,
Kad bi godinama u halvetu bio,
Je l' ikad neko lice svoje vidio?
U ogledalu odraz vidjet' možeš,
Jer lice ti ni nestalo ni ostalo je,
Ne može se vidjeti lice svoje,
Nemoj da bi hukn'o u ogledalo
Dah svoj hladni u sebe uvuci
Ako trenutak pogledaš u sebe,
Nit' budan ni u snu nećeš biti
Ono što tražiš znaj da dolazi

al' ogledalu sućut izjavljivati
ljepota Njegova u njem se ogleda
kako bi ljepota mogla vidjet' se?
skupa s citrusom ruke bi porezao
nije ni mog'o voljeti samog sebe.
nit' mog'o za sobom krv prolijevat'
skupa s citrusom ruke bi porezao.

prvo oko Jakubovo moraš imati
Ljepota bez obilježja da se ukaže
da u "ademu" bića tvog se očituje
Ljepota bezoblična ukazat će se
a ne samom sebi, nemoj umišljati
pomisli da je lijep sam po sebi,
s "kolosijeka nebeskog" ispaio je
opet lica ti vidjet' ne bi mogao
Nikad takvo što niko nije čuo
al' svoje stvarno lice ne možeš
pa kako misliš gledat' lice svoje?
samo u ogledalu ono vidljivo je
da se sjajno lice ne bi zamaglilo
k'o što u vodi ne dišu roniaci
rasplinut će se sve slike tvoje
k'o da te nema, tako ćeš misliti
kad te nestane, tad ašik izroni.

Hikaja o Mensuru Haladžu na vješalima

Kad pod vješalima odsječene
Krvlju što iz ruku potekla je
Upitali: "Luđače zaljubljeni,
Rekao: "Ko tajnu aška zna,
Ako abdest krvlju nisi uzeo,

Halladžu mučeniku ruke obje
lice je i patrljke umio svoje
zašto tijelo krvlju uprljao si?"
abdest za namaz krvlju uzima
k'o da namaz nisi ni obavio."